Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. Cristina Panfil)
Dosarul nr. 3a-2636/25 (2-24047267-02-3a-15082025)

D E C I Z I E

3 iunie 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Președintele completului, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorii Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefieri Papuc Daniela și Stratulat Maria

examinând în ședință publică, apelul declarat de avocatul Iavorski-Baidaus Ana, în interesele apelantului Iavorschi Andrei, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 2 aprilie 2025, adoptată în cauza de contencios administrativ, la acțiunea înaintată de Iavorschi Andrei împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, terț Sochircă Viorel cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La 29 aprilie 2024 Iavorschi Andrei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii, reclamantul Andrei Iavorschi a invocat că, prin Ordinul Ministrului Justiției nr. *****din 7 iulie 2023, Viorel Sochircă a fost numit, prin detașare de la Autoritatea Națională de Integritate, în funcția de director al Inspectoratului Național de Probațiune, pe perioada suspendării sale provizorii din funcția de director al acestei instituții. A indicat că detașarea a fost dispusă în condițiile în care, în cadrul Inspectoratului Național de Probațiune, activau doi directori adjuncți care, în opinia sa, puteau exercita interimatul funcției de conducere.

A menționat că suspendarea sa provizorie din funcție a fost dispusă anterior prin Ordinul Ministerului Justiției nr. ***** din 15 iulie 2022, în temeiul art. 200 din Codul de procedură penală, în redacția în vigoare la acel moment, care permitea administrației instituției să decidă asupra suspendării provizorii din funcție. În acest context, reclamantul a făcut trimitere și la art. 139 din Codul administrativ, referitor la valabilitatea actului administrativ individual.

Consecvent, reclamantul a susținut că, odată cu intrarea în vigoare, la 22 august 2023, a Legii nr. 245/2023, art. 200 alin. (3) din Codul de procedură penală a fost modificat, stabilindu-se că suspendarea provizorie din funcție se aplică prin încheierea judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată. A considerat că, prin această modificare legislativă, a fost exclusă competența administrației instituției de a dispune suspendarea provizorie din funcție. Totodată, a invocat art. 73 alin. (3) și (5) din Legea nr. 100/2017, susținând că legea veche nu putea ultraactiva în lipsa unei dispoziții exprese în acest sens.

Subsecvent, reclamantul a afirmat că modificările operate prin Legea nr. 245/2023 ar fi determinat încetarea măsurii procesuale a suspendării sale provizorii din funcția de director al Inspectoratului Național de Probațiune și, implicit, încetarea detașării lui Viorel Sochircă în funcția respectivă. În opinia sa, atât Ordinul nr. ***** din 15 iulie 2022, cât și Ordinul nr. *****din 7 iulie 2023 și-ar fi consumat efectele la 22 august 2023, ca urmare a modificării legislației procesual-penale și a lipsei unui act judecătoresc prin care să fi fost dispusă suspendarea provizorie.

A precizat că, în aceste împrejurări, prin demersul nr. *****din 29 august 2023, a solicitat Ministerului Justiției încetarea detașării lui Viorel Sochircă. Potrivit reclamantului, prin răspunsul nr. ***** din 22 septembrie 2023, Ministerul Justiției nu ar fi soluționat în mod efectiv problema ridicată, menționând doar că nu existau motive legale pentru anularea ori revocarea Ordiului nr. ***** din 15 iulie 2022 și a Ordinului nr. *****din 7 iulie 2023. Ulterior, abia prin Ordinul nr. ***** din 23 februarie 2024, Ministerul Justiției a dispus încetarea detașării lui Viorel Sochircă.

Totodată, reclamantul a susținut că menținerea lui Viorel Sochircă în funcția de director al Inspectoratului Național de Probațiune după 22 august 2023 a constituit o ingerință în raporturile sale de muncă, în condițiile în care, potrivit noii redacții a art. 200 din Codul de procedură penală, competența de a dispune suspendarea provizorie revenea judecătorului de instrucție ori instanței de judecată.

Referitor la procedura prealabilă, reclamantul a invocat art. 208 alin. (3), art. 165 alin. (1) și (2) și art. 167 din Codul administrativ. A indicat că, după demersul din 29 august 2023, a formulat și o cerere prealabilă adresată Ministrului Justiției, prin care a solicitat soluționarea situației create prin menținerea detașării lui Viorel Sochircă și prin restricționarea accesului său la locul de muncă. A susținut că această cerere nu a fost soluționată, ceea ce, în opinia sa, i-ar fi afectat exercitarea drepturilor și accesul efectiv la justiție.

În continuare, reclamantul a enumerat mai multe acțiuni imputate lui Viorel Sochircă, pe care le-a considerat prejudiciabile pentru drepturile sale și pentru activitatea Inspectoratului Național de Probațiune, între care transmiterea unor informații către Ministerul Justiției referitoare la prezența sa în instituție, semnarea unor acte în numele Inspectoratului Național de Probațiune și continuarea activității în funcția de director după modificarea legislației. A susținut că Viorel Sochircă ar fi continuat să exercite

funcția și să beneficieze de salariu, deși cunoștea, în opinia reclamantului, că temeiul detașării încetase.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea, între altele, pe art. 17, art. 20, art. 189 alin. (1) și (2) și art. 209 din Codul administrativ, precum și pe dispoziții constituționale și convenționale referitoare la apărarea drepturilor persoanei, accesul la justiție, dreptul la muncă și prezumția de nevinovăție. De asemenea, a invocat art. 4 și art. 64 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, insistând asupra caracterului obligatoriu al modificărilor legislative din 22 august 2023.

În concluzie, reclamantul a susținut că, prin raportare la art. 139 alin. (3) din Codul administrativ și la modificările introduse prin Legea nr. 245/2023, detașarea lui Viorel Sochircă ar fi încetat de drept la 22 august 2023. Prin acțiune a solicitat, obligarea Ministerului Justiției să emită un act administrativ individual, prin care să constate încetarea de drept, la această dată, a detașării lui Viorel Sochircă în funcția de director al Inspectoratului Național de Probațiune și să modifice Ordinul nr. ***** din 23 februarie 2024 în sensul consemnării exprese a acestei împrejurări.

La 21 iunie 2024, din partea autorității publice pârâte Ministerul Justiției al Republicii Moldova a parvenit referința pe marginea acțiunii prin care solicită respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată. (f.d.56-58).

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 20 mai 2024, a fost atras în prezentul proces în calitate de terț Sochircă Viorel.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 2 aprilie 2025, s-a respins acțiunea în contencios administrativ depusă de Iavorschi Andrei împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, terț Sochircă Viorel cu privire la obligarea Ministerului Justiției privind emiterea actului administrativ individual potrivit căruia, să fie constatată încetarea de drept a detașării dlui Viorel Sochircă în funcția de Director al Inspectoratului Național de Probațiune la data de 22 august 2023, în legătură cu modificările adoptate prin Legea 245/2023 în partea privind art. 200 din Codul de procedură penală și în lipsa încheierii judecătorului de instrucției sau a instanței de judecată privind suspendarea provizorie a dlui Andrei Iavorschi din funcția de director al Inspectoratului Național de Probațiune și obligarea Ministerului Justiției privind emiterea actului administrativ individual prin care să fie modificat ordinul ministrei justiției nr. ***** din 23 februarie 2024 cu privire la încetarea detașării dlui Viorel Sochircă, prin adăugarea pct. 1^1 cu următoarea sintagmă: se constatată la data de 22 august 2023 încetarea de drept a detașării dlui Viorel Sochircă în funcția de Director al Inspectoratului Național de Probațiune, în legătură cu modificările adoptate prin Legea 245/2023 în partea privind art. 200 din Codul de procedură penală și în lipsa încheierii judecătorului de instrucției sau a instanței de judecată privind suspendarea provizorie a dlui Andrei Iavorschi din funcția de director al Inspectoratului Național de Probațiune, ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 14 aprilie 2025, avocatul Iavorski-Baidaus Ana, în interesele apelantului Iavorschi Andrei a declarat cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 2 aprilie 2025, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă integral.

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art. 232 alin. (1)-(2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la 2 aprilie 2025, iar apelul nemotivat a fost declarat la 14 aprilie 2025.

Hotărârea motivată a fost expediată reprezentantului apelantului Iavorschi Andrei, avocatul Iavorski-Baidaus Ana, la 7 august 2025, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.f.143), iar apelul motivat a fost depus la 26 august 2025. Prin urmare, Colegiul constată că atât apelul nemotivat, cât și cel motivat au fost depuse în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea cererii de apel, apelantul Andrei Iavorschi a invocat că hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 2 aprilie 2025 este nelegală și neîntemeiată, susținând că prima instanță nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a aplicat eronat normele de drept material și procedural, fiind incidente, în opinia sa, temeiurile prevăzute de art. 386 alin. (1) lit. a), c) și d) din Codul de procedură civilă.

A indicat apelantul că, Viorel Sochircă a fost detașat, prin Ordinul ministrului justiției nr. *****din 7 iulie 2023, de la Autoritatea Națională de Integritate în funcția de director al Inspectoratului Național de Probațiune, pe perioada suspendării din funcție a lui Andrei Iavorschi, iar suspendarea acestuia din urmă a fost dispusă prin Ordinul nr. ***** din 15 iulie 2022, în cadrul unei proceduri penale și în temeiul art. 200 din Codul de procedură penală. Apelantul a accentuat că, inclusiv potrivit unor acte judecătorești anterioare, măsura suspendării provizorii din funcție se supunea reglementărilor Codului penal și Codului de procedură penală, iar nu normelor contenciosului administrativ.

Consecvent, a menționat că, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 245/2023, regimul juridic al suspendării provizorii din funcție a fost modificat, competența de aplicare a acestei măsuri revenind judecătorului de instrucție sau instanței de judecată. În opinia apelantului, această modificare legislativă trebuia aplicată imediat situației juridice aflate în curs, astfel încât, în lipsa unei încheieri judecătorești de suspendare, detașarea lui Viorel Sochircă trebuia să înceteze de drept la 22 august 2023.

Totodată, apelantul a susținut că Ministerul Justiției, deși a fost informat inclusiv prin demersul lui Viorel Sochircă din 21 septembrie 2023 despre modificările legislative

intervenite, nu a dispus încetarea detașării, iar prin răspunsul nr. ***** din 22 septembrie 2023 ar fi încălcat prevederile art. 47 alin. (10) din Legea nr. 158/2008. A apreciat că autoritatea publică nu și-a motivat în fapt și în drept conduita și a continuat în mod nejustificat situația existentă, deși, în opinia sa, detașarea trebuia încetată la 22 august 2023, iar nu la 23 februarie 2024.

Subsecvent, apelantul a criticat interpretarea dată de prima instanță art. V alin. (6) din Legea nr. 245/2023, potrivit căruia actele procedurale emise în cadrul procesului penal, conform competenței existente până la intrarea în vigoare a legii, sunt considerate valabile. A susținut că noțiunea de „acte procedurale" nu poate fi extinsă asupra „măsurilor procesuale de suspendare provizorie", întrucât norma ar viza acte procedurale emise de organele judiciare, precum ordonanțe, procese-verbale, rechizitorii sau încheieri, iar nu măsuri procesuale cu caracter temporar. În opinia sa, suspendarea provizorie din funcție, având caracter temporar, trebuia supusă principiului aplicării imediate a legii noi.

A notat că prima instanță ar fi recurs la o interpretare extensivă nejustificată a Legii nr. 245/2023 și nu ar fi examinat dacă măsurile menținute de Ministerul Justiției după modificarea legii aveau un temei legal, ceea ce, potrivit apelantului, a generat o stare de insecuritate juridică.

Deasemenea, apelantul a invocat încălcarea obligației de motivare a hotărârii, prevăzută de art. 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă. A afirmat că prima instanță nu a răspuns argumentelor esențiale privind obligația Ministerului Justiției de a respecta procedura administrativă, nu a examinat corespunzător circumstanțele procedurii administrative contestate și nu a identificat normele juridice aplicabile situației litigioase. În acest context, a invocat și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, susținând că instanța era obligată să ofere un răspuns motivat argumentelor pertinente și determinante pentru soluționarea litigiului.

Totodată, apelantul a criticat faptul că prima instanță nu ar fi efectuat un control efectiv asupra modului în care Ministerul Justiției și-a exercitat dreptul discreționar. A menționat că instanța s-a limitat la concluzia potrivit căreia, autoritatea publică ar fi luat în considerare faptele relevante și ar fi respectat limitele legale ale dreptului discreționar, fără a examina concret condițiile, scopul și limitele în care această marjă de apreciere a fost exercitată.

În concluzie, apelantul a susținut că prima instanță a efectuat o analiză incompletă a cauzei, a interpretat eronat efectele Legii nr. 245/2023 și nu a verificat legalitatea conduitei Ministerului Justiției. Din această perspectivă, a solicitat casarea hotărârii contestate, urmărind recunoașterea faptului că detașarea lui Viorel Sochircă în funcția de director al Inspectoratului Național de Probațiune a încetat de drept la 22 august 2023, ca urmare a modificării art. 200 din Codul de procedură penală și a lipsei unui act judecătoresc privind suspendarea provizorie din funcție a lui Andrei Iavorschi.

Poziția participanților în ședința de judecată:

Apelantul Iavorschi Andrei, în ședința de judecată nu s-a prezentat, iar în temeiul art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, instanța dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia, procedura de citare legală fiind respectată. Totodată, în ședința de judecată este prezent avocatul Iavorski-Baidaus Ana, care îi reprezintă interesele în baza mandatului avocațial Seria MA, nr. 2158248 din 21 octombrie 2024. (f.d.83).

Reprezentantul intimatului Ministerul Justiției al RM, în ședința de judecată nu s-a prezentat, iar în temeiul art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, instanța dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia, procedura de citare legală fiind respectată.

În ședința de judecată, persoana terță Sochircă Viorel, în ședința de judecată nu s-a prezentat, iar în temeiul art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, instanța dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia, procedura de citare legală fiind respectată.

În ședința de judecată, reprezentantul apelantului Iavorschi Andrei, avocatul Iavorski-Baidaus Ana a susținut cererea de apel înaintată pe motivele de fapt și de drept invocate, solicitând admiterea acesteia în sensul formulat.

Aprecierea instanței de apel:

Potrivit art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Conform art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art. 219 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, analizând temeinicia și legalitatea hotărârii instanței de fond, constată că

aceasta este întemeiată, motiv pentru care apelul urmează a fi respins, din raționamentele ce urmează.

Admisibilitatea acțiunii:

Completul judiciar notează că controlul preliminar asupra admisibilității reprezintă o etapă obligatorie, ce vizează delimitarea strictă a tipului de acțiune și a cadrului juridic în care urmează a fi analizată pretenția dedusă judecății.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Potrivit art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art. 6 din Codul administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sânt părți ale procedurii administrative.

În corespundere art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel. Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sânt afectate de actul administrativ individual, nu sânt destinatarii acestuia.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În conformitate cu art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

În speță, Colegiul reține că, obiect al examinării prezentei cauze îl constituie obligarea Ministerului Justiției să emită un act administrativ individual prin care, să constate încetarea de drept, la această dată, a detașării lui Viorel Sochircă în funcția de director al Inspectoratului Național de Probațiune și să modifice Ordinul nr. ***** din 23 februarie 2024 în sensul consemnării exprese a acestei împrejurări.

În aceste condiții, acțiunea formulată, se circumscrie tipului de acțiune în obligare prevăzut de art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ.

Totodată, în temeiul dispozițiile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) din Codul administrativ referitoare la competența materială și teritorială a instanțelor în materie de contencios administrativ, se constată că acțiunea introdusă de reclamant a fost înaintată instanței competente, fiind respectate cerințele privind competența jurisdicțională atât sub aspect material, cât și teritorial.

Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În temeiul art. 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Completul de judecată reține că reclamantul este destinatarul actului administrativ contestat și, prin acțiunea formulată, urmărește protecția unui drept propriu susceptibil de a fi vătămat prin activitatea administrativă a autorității.

Prin urmare, condiția privind revendicarea unui drept legitim, necesară admisibilității acțiunii în contencios administrativ, este întrunită, iar reclamantul beneficiază de control judecătoresc asupra activității administrative contestate.

În acord cu art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

Conform art. 209 Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea

nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător

Reieșind din materialele cauzei, se atestă că, reclamantul la 25 februarie 2024 s-a adresat cu cerere prealabilă prin care a solicitat, constatarea încetării de drept a detașării dlui Viorel Sochirca în funcția de director al Inspectoratului Național de Probațiune la 22 august 2023 și emiterea actului administrativ individual, prin care să fie modificat ordinul Ministrului Justiției nr. ***** din 23 februarie 2034 cu privire la încetarea detașării dlui Viorel Sochirca.

La 28 martie 2024, Ministerului Justiției a emis răspunsul nr. ***** prin care a respins cererea prealabilă.

Totodată, din materialele dosarului administrativ nu rezultă că răspunsul nr. ***** din 28 martie 2024 prin care autoritatea publică a respins cererea prealabilă să fie notificat reclamantului. Iar, acțiunea în contencios administrativ privind obligarea emiterii actului administrativ individual a fost înaintată la 29 aprilie 2024, motiv pentru care Completul judiciar constată respectarea termenului de înaintare a acțiunii de către reclamantul Iavorschi Andrei.

Analizând dispozițiile legale aplicabile și circumstanțele concrete ale cauzei, Completul judiciar constată că reclamantul are calitatea de persoană legitimă pentru a sesiza instanța de contencios administrativ, a respectat procedura și termenul de depunere a acțiunii, iar obiectul cererii nu se încadrează în situațiile exceptate de la controlul judiciar.

În aceste condiții, nu se identifică motive de inadmisibilitate a acțiunii, iar instanța de fond a apreciat corect că sunt întrunite condițiile de admisibilitate a acțiunii.

Raționamentele asupra fondului acțiunii:

Din materialele cauzei rezultă că, prin Ordinul Ministerului Justiției nr. ***** din 15 iulie 2022, Iavorschi Andrei a fost suspendat provizoriu din funcția de director al Inspectoratului Național de Probațiune, în legătură cu punerea sa sub învinuire, măsura fiind dispusă în temeiul art. 200 din Codul de procedură penală, în redacția în vigoare la acea dată. Ordinul respectiv nu a fost desființat, iar plângerea formulată împotriva acestuia în ordinea procesual-penală a fost respinsă prin încheierea judecătorului de instrucție din 5 aprilie 2023, recursul declarat împotriva acestei încheieri fiind ulterior respins ca inadmisibil prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 martie 2024.

Ulterior, prin Ordinul Ministerului Justiției nr. *****din 7 iulie 2023, Viorel Sochircă a fost numit, prin detașare de la Autoritatea Națională de Integritate, în funcția de director al Inspectoratului Național de Probațiune, durata detașării fiind determinată prin raportare la perioada suspendării din funcție a titularului acesteia, Iavorschi Andrei.

La 29 august 2023 Iavorschi Andrei a solicitat Ministerului Justiției încetarea detașării lui Viorel Sochircă, invocând modificările operate la art. 200 din Codul de procedură penală, iar prin răspunsul nr. ***** din 22 septembrie 2023, Ministerul

Justiției a comunicat că nu sunt identificate motive legale care ar justifica anularea sau revocarea Ordinului nr. ***** din 15 iulie 2022 și a Ordinului nr. *****din 7 iulie 2023.

La 30 ianuarie 2024 procurorul a adoptat ordonanța privind clasarea procesului penal în cauza nr. *****, iar prin ordonanța Procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție din 15 februarie 2024 au fost respinse plângerile formulate împotriva acesteia. În continuare, prin Ordinul Ministerului Justiției nr. ***** din 23 februarie 2024 s-a dispus reîncadrarea lui Iavorschi Andrei în funcția de director al Inspectoratului Național de Probațiune începând cu 26 februarie 2024, în legătură cu scoaterea sa de sub urmărire penală, clasarea procesului penal și încetarea măsurii procesuale de suspendare provizorie din funcție. Prin Ordinul nr. ***** din aceeași dată s-a dispus încetarea detașării lui Viorel Sochircă, iar prin Ordinul nr. ***** din 1 martie 2024 data încetării detașării a fost modificată pentru 1 martie 2024.

În raport cu aceste circumstanțe, problema determinantă pentru soluționarea litigiului constă în a stabili dacă simpla intrare în vigoare, la 22 august 2023, a modificărilor operate prin Legea nr. 245/2023 la art. 200 din Codul de procedură penală a produs, prin ea însăși, încetarea de drept a măsurii suspendării provizorii din funcție aplicate anterior lui Iavorschi Andrei și, ca efect derivat, încetarea la aceeași dată a detașării lui Viorel Sochircă.

Astfel, la data emiterii Ordinului nr. ***** din 15 iulie 2022, art. 200 alin. (3) din Codul de procedură penală prevedea că suspendarea provizorie din funcție se decide de administrația instituției în care activează învinuitul sau inculpatul, în condițiile legii, la demersul procurorului care conduce ori efectuează nemijlocit urmărirea penală, iar hotărârea administrației era susceptibilă de a fi contestată la judecătorul de instrucție. Prin urmare, la momentul aplicării măsurii, Ministerul Justiției dispunea de competența prevăzută de lege pentru adoptarea actului respectiv.

Totodată, sub aspectul raporturilor de serviciu, art. 53 lit. c) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public stabilea suspendarea raporturilor de serviciu de către autoritatea publică în cazul recunoașterii funcționarului public în calitate de bănuit sau al emiterii în privința acestuia a ordonanței de punere sub învinuire, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești. Așadar, existența procedurii penale și statutul procesual al reclamantului constituiau, în același timp, circumstanțe juridice relevante pentru menținerea suspendării raportului său de serviciu.

Potrivit art. 139 alin. (3) din Codul administrativ, un act administrativ individual rămâne valabil atât timp cât nu este retras, revocat sau anulat într-un alt mod ori nu s-a consumat prin expirarea timpului sau într-un alt mod, iar potrivit alin. (5) al aceluiași articol, numai actul administrativ individual nul nu produce efecte juridice.

În speță, Ordinul nr. ***** din 15 iulie 2022 nu a fost retras, revocat ori anulat și nici nu a fost constatat nul. Dimpotrivă, actul a continuat să existe în circuitul juridic, iar plângerea formulată în ordinea prevăzută de legislația procesual-penală a fost respinsă. În aceste condiții, modificarea ulterioară a normei de competență nu poate fi asimilată, în

lipsa unei dispoziții legale exprese, anulării, nulității ori încetării de drept a unui act adoptat în mod valabil potrivit normelor aplicabile la data emiterii sale.

Completul reține că, prin Legea nr. 245/2023, în vigoare din 22 august 2023, art. 200 alin. (3) din Codul de procedură penală a fost modificat, stabilindu-se că suspendarea provizorie din funcție se aplică prin încheierea judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată, la demersul motivat al procurorului. Această modificare a schimbat autoritatea competentă și regimul procedural pentru aplicarea măsurii potrivit noii reglementări, însă din conținutul normei nu rezultă că toate măsurile dispuse anterior, în condițiile legii în vigoare la momentul aplicării lor, au încetat automat la 22 august 2023.

Or, există o distincție între aplicarea unei noi măsuri procesuale după intrarea în vigoare a legii noi și continuarea efectelor unei măsuri dispuse anterior în mod legal.

În prezenta cauză, după 22 august 2023 Ministerul Justiției nu a adoptat un nou act prin care să aplice din nou suspendarea provizorie lui Iavorschi Andrei în temeiul normei abrogate, ci a continuat să producă efecte actul emis la 15 iulie 2022. Din această perspectivă, menținerea efectelor juridice ale unui act valabil emis sub imperiul legii anterioare nu echivalează, prin ea însăși, cu adoptarea unei noi măsuri în temeiul unei norme care nu mai era în vigoare.

În același sens, art. 3 alin. (1) din Codul de procedură penală consacră aplicarea legii procesuale penale în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei, iar alin. (2) reglementează posibilitatea ultraactivității legii procesuale penale atunci când aceasta este stipulată de legea nouă. Aceste dispoziții nu conduc însă la concluzia invocată de apelant, deoarece aplicarea imediată a legii noi privește actele și acțiunile procesuale efectuate după intrarea sa în vigoare și nu are, în absența unei prevederi exprese, semnificația desființării retroactive a efectelor juridice produse de o măsură dispusă anterior potrivit competenței legale existente la acel moment.

În această ordine de idei, nici art. 73 alin. (3) și (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative nu susține teza apelantului. Potrivit acestor dispoziții, actul normativ produce efecte cât timp este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv, ultraactivitatea fiind admisă în mod excepțional atunci când este prevăzută expres de noul act normativ. Or, în speță nu se pune problema adoptării după 22 august 2023, a unei noi măsuri în baza reglementării anterioare, ci despre efectele unui act juridic adoptat anterior și rămas valabil. Apelantul confundă, astfel, acțiunea în timp a normei juridice cu valabilitatea și efectele individuale ale actului adoptat în perioada în care norma respectivă era în vigoare.

Suplimentar, însuși Legea nr. 245/2023 conține la art. V alin. (6) o dispoziție tranzitorie potrivit căreia actele procedurale emise în cadrul procesului penal conform competenței existente până la intrarea în vigoare a legii sunt considerate valabile. Prin urmare, afirmația formulată inițial potrivit căreia modificarea legislativă nu ar conține nicio normă tranzitorie nu corespunde conținutului actului normativ invocat.

Referitor la critica apelantului potrivit căreia noțiunea de „acte procedurale” prevăzută de art. V alin. (6) din Legea nr. 245/2023 nu ar putea fi asimilată noțiunii de „măsuri procesuale de suspendare provizorie”, Completul reține că aceasta nu este de natură să conducă la soluția solicitată în apel. Chiar dacă actul procedural și măsura procesuală constituie noțiuni juridice distincte, din această distincție nu rezultă concluzia că măsurile de suspendare dispuse anterior au încetat de drept la 22 august 2023. Pentru o asemenea consecință era necesar ca legea să prevadă expres încetarea măsurilor aflate în curs, ceea ce Legea nr. 245/2023 nu stabilește.

Mai mult, critica respectivă pornește și de la o premisă care nu reflectă integral raționamentul primei instanțe. Hotărârea contestată nu și-a întemeiat concluzia privind păstrarea valabilității măsurii exclusiv pe art. V alin. (6) din Legea nr. 245/2023. Prima instanță a făcut trimitere distinctă la dispozițiile art. VII alin. (4) din Legea nr. 286 din 5 octombrie 2023, prin care legiuitorul a prevăzut expres că măsurile procesuale de suspendare provizorie din funcție aplicate până la data intrării în vigoare a acestei legi rămân valabile. 3

Prin urmare, susținerea apelantului potrivit căreia prima instanță ar fi extins în mod nepermis noțiunea de „act procedural” asupra unei „măsuri procesuale” nu afectează concluzia determinantă pentru cauză. Reglementarea ulterioară a tratat în mod expres situația măsurilor de suspendare provizorie aflate deja în curs și a consacrat menținerea valabilității acestora.

În aceeași ordine de idei, art. 197 alin. (1) din Codul de procedură penală califică suspendarea provizorie din funcție drept una dintre măsurile procesuale de constrângere. Această calificare nu presupune însă că modificarea autorității competente să dispună măsura pentru viitor produce, fără o dispoziție expresă, încetarea tuturor măsurilor aplicate anterior. Dimpotrivă, soluția tranzitorie adoptată ulterior de legiuitor confirmă necesitatea păstrării efectelor măsurilor deja aplicate.

Completul nu poate reține nici argumentul apelantului potrivit căruia lipsa unei încheieri a judecătorului de instrucție după 22 august 2023, ar fi determinat automat încetarea suspendării sale. Cerința privind pronunțarea unei încheieri judecătorești este aferentă procedurii de aplicare a măsurii conform noii redacții a art. 200 din Codul de procedură penală. Aceasta nu poate fi transpusă retroactiv asupra unui act adoptat la 15 iulie 2022 de autoritatea care, la acea dată, era expres abilitată de lege să dispună suspendarea.

Sub acest aspect, art. 139 alin. (3) din Codul administrativ are o relevanță directă. Modificarea ulterioară a legislației nu figurează, prin ea însăși, printre modalitățile de încetare a valabilității actului administrativ individual, decât dacă noua lege atribuie expres o asemenea consecință. În lipsa unei asemenea dispoziții, Ordinul nr. ***** din 15 iulie 2022 nu putea fi considerat consumat la 22 august 2023 numai pentru motivul schimbării ulterioare a autorității competente să dispună măsura.

Din aceleași considerente, nu este întemeiată nici invocarea art. 139 alin. (5) din Codul administrativ. Apelantul pornește de la premisa că Ordinul nr. ***** din 15 iulie 2022 ar fi devenit nul ca efect al modificării legislative. Or, nulitatea actului administrativ se apreciază în raport cu condițiile prevăzute de lege și nu rezultă automat din schimbarea ulterioară a cadrului normativ. În cauză nu a fost identificată o dispoziție legală care să atribuie modificării art. 200 din Codul de procedură penală efectul nulității actelor adoptate anterior.

Această concluzie determină și aprecierea argumentului referitor la pretinsa încălcare de către Ministerul Justiției a art. 47 alin. (10) din Legea nr. 158/2008. Potrivit acestei norme, la expirarea termenului detașării, funcționarul public este reîncadrat în funcția publică exercitată anterior, iar conducătorul autorității în care acesta a fost detașat constată încetarea detașării prin act administrativ. Alineatul 11 al aceluiași articol reglementează încetarea detașării înainte de termen, ca urmare a solicitării scrise a conducătorului uneia dintre autoritățile implicate.

În prezenta cauză, Ordinul nr. *****din 7 iulie 2023 a stabilit detașarea lui Viorel Sochircă pe perioada suspendării lui Iavorschi Andrei. Întrucât această suspendare nu a încetat de drept la 22 august 2023, nu poate fi reținut că, la aceeași dată, ar fi expirat termenul detașării în sensul art. 47 alin. (10) din Legea nr. 158/2008. De asemenea, materialele cauzei nu atestă existența, la 22 august 2023, a unei solicitări a conducătorului autorității de la care sau în care Viorel Sochircă a fost detașat, în condițiile art. 47 alin. (11), care să fi generat obligația încetării anticipate a detașării.

Dimpotrivă, succesiunea actelor administrate în cauză confirmă că încetarea detașării a intervenit în legătură cu încetarea motivelor care au determinat suspendarea raportului de serviciu al titularului funcției. Astfel, după clasarea procesului penal și soluționarea plângerilor împotriva ordonanței procurorului, Ministerul Justiției a constatat încetarea motivelor suspendării, a dispus reîncadrarea lui Iavorschi Andrei și, corelativ, încetarea detașării lui Viorel Sochircă.

Prin urmare, nu poate fi reținută teza apelantului potrivit căreia Ministerul Justiției avea, încă din 22 august 2023, o obligație legală necondiționată de a constata încetarea detașării. O asemenea obligație ar fi existat numai dacă la acea dată se producea evenimentul juridic de care Ordinul nr. *****lega durata detașării, respectiv încetarea suspendării lui Iavorschi Andrei, împrejurare care, pentru motivele expuse, nu rezultă nici din modificarea art. 200 din Codul de procedură penală și nici dintr-o altă dispoziție legală.

În conformitate cu art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, acțiunea în obligare urmărește obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual. Potrivit art. 224 alin. (1) lit. b) din același cod, instanța poate obliga autoritatea publică să emită actul solicitat numai dacă revendicarea reclamantului privind emiterea acestuia este întemeiată.

Așadar, admiterea pretenției lui Iavorschi Andrei presupunea existența unui temei juridic care să îi confere dreptul de a pretinde constatarea retroactivă a încetării detașării lui Viorel Sochircă anume la 22 august 2023. Un asemenea temei nu a fost identificat, iar instanța de contencios administrativ nu poate obliga autoritatea publică să emită un act administrativ al cărui conținut nu rezultă din lege și care ar consacra retroactiv o situație juridică ce nu exista la data indicată de reclamant.

Din această perspectivă, Completul apreciază ca neîntemeiată și critica referitoare la exercitarea dreptului discreționar de către Ministerul Justiției. Potrivit art. 225 alin. (1) din Codul administrativ, instanța nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ, iar alin. (2) permite verificarea faptului dacă autoritatea și-a exercitat dreptul discreționar, a luat în considerare toate faptele relevante, a respectat limitele legale și a acționat conform scopului acordat prin lege.

În speță însă, chestiunea esențială nu se reduce la alegerea între mai multe soluții legale aflate la discreția Ministerului Justiției, ci privește, cu prioritate, existența temeiului legal pentru emiterea actului favorabil solicitat de reclamant. În lipsa unui temei care să permită constatarea încetării detașării la 22 august 2023, autoritatea publică nu putea fi obligată să adopte actul cu conținutul solicitat. În consecință, susținerea apelantului că instanța de fond nu ar fi verificat limitele discreției administrative nu este aptă să modifice soluția cauzei.

Totodată, din actele dosarului rezultă că Ministerul Justiției a corelat încetarea detașării cu evoluția cauzei penale și cu încetarea efectivă a motivelor care au determinat suspendarea titularului funcției, iar ulterior a dispus reîncadrarea lui Iavorschi Andrei. Aceste împrejurări infirmă afirmația potrivit căreia autoritatea ar fi menținut detașarea în mod arbitrar și fără raportare la elementele relevante ale situației juridice.

Completul respinge și argumentul referitor la nemotivarea hotărârii primei instanțe. Din conținutul acesteia rezultă că instanța a stabilit succesiunea actelor administrative și procesuale relevante, a identificat argumentul determinant al reclamantului referitor la efectele modificării art. 200 din Codul de procedură penală, a analizat regimul temporal al modificărilor legislative, valabilitatea măsurii de suspendare, precum și exercitarea dreptului discreționar de către autoritatea publică, expunând considerentele pentru care pretențiile au fost apreciate ca neîntemeiate.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că art. 6 § 1 din Convenție obligă instanțele să își motiveze hotărârile, fără ca această obligație să poată fi înțeleasă ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument al părților; întinderea obligației de motivare depinde de natura hotărârii și de circumstanțele cauzei (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, § 61*). La caz, prima instanță a răspuns problemei juridice decisive și a oferit suficiente elemente pentru ca părțile să poată înțelege rațiunile soluției adoptate.

Faptul că apelantul nu împărtășește interpretarea juridică reținută de prima instanță nu echivalează cu lipsa motivării hotărârii. De asemenea, reiterarea în apel a

argumentelor privind aplicarea imediată a Legii nr. 245/2023, lipsa unei încheieri judecătorești după 22 august 2023 și pretinsa încetare automată a detașării nu demonstrează existența unei omisiuni de examinare susceptibile să determine casarea hotărârii.

În consecință, Completul constată că modificările legislative intervenite la 22 august 2023 au schimbat pentru viitor regimul procesual al aplicării suspendării provizorii din funcție, însă nu au produs, în lipsa unei dispoziții exprese în acest sens, încetarea de drept la acea dată a suspendării dispuse anterior lui Iavorschi Andrei și nici, pe cale de consecință, încetarea automată a detașării lui Viorel Sochircă.

Prin urmare, pretenția privind obligarea Ministerului Justiției să emită un act administrativ individual prin care să constate încetarea detașării lui Viorel Sochircă la 22 august 2023 și să modifice corespunzător Ordinul nr. ***** din 23 februarie 2024 nu întrunește condițiile prevăzute de art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ pentru admiterea unei acțiuni în obligare.

În aceste împrejurări, argumentele invocate în apel nu relevă erori de fapt sau de drept de natură să determine casarea hotărârii contestate, soluția primei instanțe de respingere a acțiunii fiind corespunzătoare circumstanțelor cauzei și normelor legale incidente.

Astfel, Completul de judecată ajunge la concluzia că apelul declarat de avocatul Iavorski-Baidaus Ana, în interesele apelantului Iavorschi Andrei, urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 2 aprilie 2025.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ și articolelor 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Apelul declarat de avocatul Iavorski-Baidaus Ana, în interesele apelantului Iavorschi Andrei se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 2 aprilie 2025.

Decizia cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Președintele ședinței,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Copia corespunde originalului / judecător/